

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 1. februarja 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 14.

Zbor Centrale industrijskih korporacij v Beogradu.

Dne 29. januarja 1930 so bile razprave zbora notranjega značaja uprave Centrale. Pač pa se je ta dan končno redigirala in sprejela resolucija, ki se glasi:

Predstavniki industrije iz cele države, zbrani na XIV. centralnem zboru industrijskih korporacij kraljevine Jugoslavije v Beogradu dne 28. januarja 1930, smo sprejeli po izčrpnih diskusiji sledečo

resolucijo:

I. Ugotavljamo z zadovoljstvom večjo ekspanzivnost upravnega in zlasti zakonodajnega aparata, kakor tudi splošno zboljšanje prometa v vsej državi, da se je promet vsled dobre žetve povečal. Z razdelitvijo države na banovine je bilo ustvarjenih več gospodarskih področij, ki bodo z ustreznimi upravnimi in gospodarskimi enotami, banovinami, povoljno vplivala na razvoj države.

II. Prosimo kraljevsko vladu, da bi odločila o vprašanju carinskega premirja in o ostalih vprašanih mednarodne gospodarske politike po zaslišanju in s sodelovanjem prizadetih gospodarskih krogov.

III. Glede na škodo, ki nastaja povodom vesti o dogledni izpremembi carinske tarife, prosimo, da se čimprej vzakoni splošna carinska tarifa v smeri zaščite domače delavnosti.

IV. Z novo ureditvijo države se prenašajo na banovine in občine nove dolžnosti in z njimi v zvezi tudi nova bremena. Zato prosimo, naj se uveljavita čimprej zakon o občinah ter zakon o financiranju banovin in občin. Financiranje naj se zagotovi brez nove obremenitve naroda na racionalen in sistematičen način ter po enotnih načelih s posebnimi sredstvi in z odstopom posameznih delov državnih dohodkov. V smislu znanih intencij finančnega ministra je treba, da se uveljavi z zakonom načelo, po katerem naj se sirovine in pomožna sredstva produkcije, pogonska sila ter sredstva za njeno produkcijo, kakor tudi predmeti izvoza in prevoza ne obremenjujejo z nobenimi dajatvami. Doklade za neposredne davke naj bodo enake za vse davčne oblike v duhu zakona o neposrednih davkih.

V. Prosimo, da se pri končni redakciji zakona o razlastitvi nepremičnega imetja vpoštevajo predloženi predlogi in opozorila gospodarskih korporacij. Načrt zakona o elektrifikaciji države in o izkoriščanju vodnih sil je osnovan na načelih etatizma, ki so po mnenju vseh gospodarskih krogov enako škodljiva tako za pravilne državne interese, kakor tudi za namerne, ki jim naj ta zakon služi. Zato prosimo, da se izdela ob sodelovanju gospodarskih krogov nov zakonski načrt, ki bi upošteval predloge izražene v resolucijah 12. centralnega zbora industrijskih korporacij od 29. do 30. novembra 1928.

VI. Prosimo, da se pri reviziji socialne zakonodaje upoštevajo predlogi industrije. V tej zvezi moramo gledati na neresnične vesti, ki se v javnosti pojavljajo, ugotoviti, da industrija ni stavila predlogov, ki bi hoteli zrušiti osnove socialne zaščite in socialnega zavarovanja. Predloge industrije je narekovala težnja, da se določbe naše socialne zakonodaje, ki grede mnogo dalje, kakor zakonodaja večjih držav, prilagode našim razmeram.

VII. Prosimo, da se zakonske določbe o desetodstotni zaščiti domače produkcije pri javnih nabavah pri vseh državnih ustanovah uvažujejo. Ponavljamo prošnjo, navedeno v prejšnjih resolucijah, naj se določbe o državnih nabavah tudi v zakonu o državnem računovodstvu čimprej revidirajo v smislu naših prejšnjih predlogov.

VIII. Pozdravljamo izjavo ministrstva trgovine in industrije o pripravah za uveljavljenje zakona o pospeševanju domače podjetnosti in prosimo, da se ta zakon čimprej uveljavi.

IX. Za dosego dolgoročnih kreditov za investicije ponavljamo našo prošnjo naj se čimprej uveljavi zakon o industrijskih obveznicah.

X. Prosimo, da se v bodoče pri sklepanju pogodb, namenjenim za varstvo domače industrije, ne dajejo olajšave posameznim tvrdkam proti zakonskim določbam.

XI. Prosimo, da se zakon o zaščiti lesne industrije prične čimprej izvajati v okviru njegovih odredb.

Strokovni tečaji Zavoda P. O. Zbornice TOI v Ljubljani.

V zadnjem času je Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani razpisal več strokovnih tečajev, ki bi se imeli vršiti v teku meseca februarja, marca in aprila t. l.

Radi pregleda opozarjamo zainteresente ponovno na vso skupino teh tečajev. Vršil se bode:

1. Knjigovodski in kalkulacijski tečaj za stavbne obrte v Ljubljani od 10. do 21. februarja, vsak dan od 15. do 18. ure, izvzemši sobote in nedelje. — Predavali bodo gospodje zbornični podpredsednik Ivan Ogrin, načelnik zadruga tesarski mojstrov Fran Ravnikar in prof. Modic s Trgovske akademije. Pristojbina za tečaj 100 Din.

2. Tečaj za sobne slikarje in črkslikarje v Ljubljani od 17. februarja do 15. marca, celodnevno po 8 ur. — Predavateljji gg. prof. Šantel, slikarski mojster Božič in še en strokovnjak iz črkslikarske stroke. Pristojbina za mojstre Din 100—, za pomočnike Din 50—.

3. Mizarski tečaj za luženje na Bledu od 15. do 17. februarja. — Poučeval bo strokovni učitelj Srednje tehniške šole g. Dolak. Pristojbina Din 50—.

4. Knjigovodski tečaj v Celju od 16. marca do 4. aprila, vsako sredo in petek od 15. do 18. ure ter v nedeljo od 8. do 11. ure. — Predava g. prof. Modic. Pristojbina za mojstre Din 100—, za pomočnike Din 50—.

5. Knjigovodski tečaj v Mariboru od 18. februarja do 27. marca vsak torek in četrtek od 19. do 21. ure in v nedeljo od 9. do 11. ure. — Predava g. prof. Struna. Pristojbina za mojstre Din 100—, za pomočnike Din 50—.

6. Avtogenski tečaj za začetnike v Ljubljani od 24. marca do 5. aprila celodnevno. — Predava g. inž. Šlajmar in varilni mojster Djuroković. Pristojbina za mojstre Din 100—, za pomočnike Din 50—.

7. Avtogenski tečaj za dopolnitev že izvežbanih varileev v Ljubljani od 7. do 12. aprila, celodnevno. — Predavata ista. Pristojbina za mojstre Din 150—, za pomočnike Din 100—.

Opozarjamo na te tečaje. Interesenti, ki se še niso prijavi naj to nemudoma store. Pripominjamo, da izide obširnejši razpis avtogenskih tečajev še naknadno.

Zavod P. O. Zbornice TOI v Ljubljani.

ZRAČNI PROMET OB JUGOSLOVANSKI OBALI.

V Splitu se je sprožila pobuda za kolikor mogoče hitro uvedbo zračnega prometa ob jadranski obali v svrhu pospeševanja turisticke in tujskega prometa. Družba za zračni promet v Beogradu je predlagala državnim oblastim uvedbo zračne zveze Zagreb—Sušak in Beograd—Podgorica. Nato naj se z zvezo teh črt uvede nova prometna črta iz Podgorice v Kotor, Dubrovnik in Split do Sušaka. Kakor se doznava od poučene strani, se bodo dela za uvedbo jadranske zračne črte kmalu pričela. Tako bo napravljen v našem turizmu in tujskem prometu zopet velik korak naprej.

* * *

MONOPOLSKI DOHODKI V JUGOSLAVIJI.

Donos vseh monopolov v Jugoslaviji je znašal: V letu 1925/26 2500 milijonov dinarjev; 1926/27 2330 milijonov; 1927/28 2380 milijonov; izdatki so znašali v istih letih 768,700.000 dinarjev; 748,300.000 in 653,700.000 dinarjev. Na dolžnih obrokah so plačali monopoli v letu 1925/26 230,500.000 dinarjev, nato 141,000.000 in 175,700.000 dinarjev.

* * *

KONTINGENTI V TOBAČNIH NABAVAH.

Finančno ministrstvo je potrdilo sklep monopolne uprave glede dovolitve tobačne produkcije. Za Drinsko banovino je dovoljenih 10,500.000 stebel, za Moravsko banovino 90,522.000, za Vardarsko 77,420.000, za Primorsko in Zetsko 200,401.000. Najmanjše število stebel za 1 producenta je 10.000, samo v Primorski in Zetski banovini 4.000. Na račun bodočega prevzemnega zneska dobijo producenti brezobrestna posojila.

* * *

ZUNANJA TRGOVINA AVSTRIJE LETA 1929 ZA 1084 MILIJONOV ŠILINGOV PASIVNA.

V letu 1929 je znašal uvoz Avstrije 3276.7 milijona šilingov, izvoz je pa izkazal vrednost 2192.3 milijona šilingov; pasivnost 1084.4 milijona šilingov je za 17 milijonov šilingov večja kot v letu 1928, ko je znašal uvoz 3316.9 milijona, izvoz pa 2249.5 milijona. Uvoz je padel od leta 1928 na leto 1929 za 40.2 milijona šilingov, izvoz pa za 57.2 milijona.

* * *

SEDMI DRUŽABNI VEČER TRGOVSKEGA DRUŠTVA »MERKUR« V LJUBLJANI.

bo prihodnje sredo dne 5. februarja t. l. ob pol 9. uri zvečer v prostorih restavracije »Zvezda«. V nadaljevanju cikla »Ljudska univerza za trgovske in obrtniške kroge« pride na vrsto predavanje o zanimivem predmetu »Naša denarna organizacija«. Predavanje o tem važnem gospodarskem vprašanju je ljubeznivo prevzel direktor Trgovske šole gospod Josip Gogala. — Gospod predavatelj je znan strokovnjak na gospodarskem polju in predavanje, ki si ga je izbral, gotovo zasluži posebno pozornost. Po končanem predavanju poje Završanov kvartet, ki se je po svojem dovršenem petju vsem obiskovalcem družabnih večerov nenavadno priljubil, ter igra priljubljeni Merkurjev orkester. Gostje so dobrodošli. Vstop je brezplačen.

Želje industrije v Dravski banovini.

(Poročilo g. Antona Krejčija, člana predsedstva Zveze industrijeev v Ljubljani, na zboru Centrale industrijskih korporacij v Beogradu dne 28. januarja 1930.)

(Konec.)

Carina in industrija železa — razdelitev državnih nabav.

Naša industrija železa ter kovinska industrija so bile letos v znatni meri prizadete po nesigurnosti glede bodočega carinskega režima, o kateri smo že preje govorili. Naše železoobrtne zadruge se pritožujejo radi pomanjkanja naročil od strani železnice na vijake in matice. Te potrebe naj se ne krijejo z reparacijami, marveč naj se vse naroča doma, ker se pri nas lahko izdelajo vse potrebščine železnice razen tračnic in kretniškega materiala. Naročila naj bi se časovno porazdelila tako, da bi bila domača industrija kolikor mogoče enakomerno zaposlena. Pri tem je važno, da se plačila za dobavljeno robo ne zavlačujejo. Zeb-ljarska in železoobrtna zadruga se pritožuje, da je morala lani na plačilo visokega zneska 1,000.000 Din čakati pol leta. Predlaga v svojem imenu in za druge tovarne vijakov, da se naj carinska postavka 554/1 porazdeli tako, da se carina stopnjuje za zmanjšani premer in naj bi znašala carina na vijake od 8—10 mm Din 50—, od 11 do 13 mm Din 40— in šele nad 13 mm Din 30—, kakor je sedaj določena za vse vijake preko 7 mm premera. Enako se pritožujejo jeklarne, katere izdelujejo vozne in železniške osi, vozne in železniške vzmeti, nad nezadostno carinsko zaščito. Tako na primer znaša uvozna carina na surov material za izdelovanje vzmeti po postavki 536/3 Din 12—, carina na izdelane vzmeti pa po postavki 541/2 samo 15 dinarjev. Razumljivo je tedaj, da ta produkcija ne vzdrži napram inozemskemu dumpingu. Trebalo bi tudi primerno zvišati carino po postavkah 541/1, 541/2, 543/2a in 558/1.

Sezonsko poviševanje železniške voznine.

V minulemu letu so naše velike operkarne radi intenzivnejše gradbene delavnosti obratovale s primernim uspehom. Težko pa so prizadete po sezonskemu povišanju železniške vozarine. Če se v kratkem ne uvedejo zopet vsaj prejšnji nižji stavi, je obstoj teh podjetij, katera so po kapaciteti prilagodena za večji okoliš, vitalno ogrožen. Mi moramo vstrajati na zahtevi, da se sezonsko povišanje vozarine brezpogojno in čimprej odpravi.

Izvoz naše mineralne vode.

Mineralni vreli javljajo, da se v predmetu z Madžarsko ne uporabljajo ugodnosti, do katerih imamo po trgovinski pogodbi pravico. V trgovinski pogodbi z Madžarsko in Francijo je namreč ustanovljeno, da je mineralna voda ob uvozu po postavki 134 madžarske uvozne carinske tarife prosta carine in se imajo cariniti le steklenice s Kr. 7— od teže steklenice. Te ugodnosti bi morala biti mineralna voda iz Jugoslavije deležna, v resnici se pa carini bruto teža pošiljke s Kr. 5—. Ker ne moremo teh podatkov neposredno kontrolirati, apeliramo na novo ustanovljeni zavod za pospeševanje zunanje trgovine, da posveti svojo pažnjo temu slučaju, kakor naj sploh vodi točno evidenco o vseh ugodnosti, ki nam

po principu najvišje ugodnosti pristojajo iz obstoječih trgovinskih pogodb.

Carina na rotacijski papir.

Dovolite mi, da omenim na tem mestu še neko stvar, ki zahteva nujno korekturo. Ob priliki obravnave finančnega zakona za leto 1927/28 v finančnem odseku Narodne skupščine leta 1927 se je po nekem neobjavljenem manevru znižala carinska postavka za rotacijski papir od Din 12—, odnosno od Din 6— na Din 1—. Ta carina se je torej praktično ukinila. Vodna pot od Regensburga do Beograda je namreč napram železniški vozarini za več cenejša nego iznaša sedanja znižana carina. Danes se tiškajo naši časopisi skoraj brez izjeme na inozemskem papirju, kar je tem manj pravilno, ker so morale naše papirnice svoje obrate v znatni meri reducirati. Prosim ugledni zbor, da osvoji moj predlog, da se nemudoma ukine veljavnost ominoznega člana 108. finančnega zakona za leto 1927/28 ter odredi primerna carina za ta predmet.

Ob koncu tega referata, ki naravno ne more biti izčrpen, ponavljamo uvodoma izrečeno izjavo, da navzlic vsem številnim težočam vendar vidimo znaten napredek, da zaupamo v novo državno upravo in v zakonodajno delo vlade, katero prosimo, da ob urejevanju velikih državnih problemov ne izgubi iz vidika številnih manjših vprašanj, katera v svoji celoti vendar znatno vplivajo na razvoj in napredek naše industrije, obenem pa tudi na napredek in blagostanje celotne države.

Lep uspeh sejma s kožu-hovino.

Ljubljanski sejmi s kožuho, ki jih prireja vsako leto po dvakrat »Divja koža« skupno z Ljubljanskim velesejmom, napredujejo od leta do leta in prinašajo lepe dohodke predvsem našemu poklicnemu lovstvu. Ti sejmi so urejeni po vzorcu svetovnih kožuhovalnih tržišč in v tem leži predvsem njihov uspeh.

Kakovost blaga je bila letos srednja, vendar slačša nego lani, in sicer zaradi pomanjkanja mraza. Ponudba pa je bila znatna in večja od povpraševanja.

V ponedeljek 27. t. m. so se vršile na ljubljanskem velesejmu samo prodaje v prostem prometu. Trg je bil dobro založen in se ceni, da se je prodalo v detajlu za trideset milijona dinarjev blaga. Cene v prostem prometu so bile nižje kot pa drugi dan na dražbi. V prostem prometu se je doseglo za kuno zlatice 750 do 900 Din, za kuno belice 700 do 800 Din, za zajce 13 do 15 Din, za veverice 3 do 4 Din, za bele podlasice 40 do 50 Din, za divje mačke 90 do 100 Din, za vidre 600 do 800 Din, za poljske lisice 300 do 350 Din, za gorske lisice 350 do 420 Din, za dihurje 150 do 180, za jazbec 75 do 80 Din in za medvede do 2000.

Na dražbi 28. in 29. je bilo izdraženih 819 partij lisic, 53 partij kun zlatic, 33 partij kun belic, 57 partij dihurjev, okrog 8000 komadov veveric, 5500 kom. zajcev itd. Za polhe, krte in rjave podlasice ni bilo zanimanja. Kupcev je bilo polovico iz naše države, polovico pa iz Avstrije, Nemčije, Italije in Anglije. Pri teh dražbah se je posredovalo za 316 prodajalcev. Dosežene so bile naslednje cene: kune zlatice 930 do 1275 Din, zajci 16-50 Din (za škart-zajce ni bilo zanimanja), veverice zimske 4 Din (letne brez vrednosti), kune belice 740 do 910 Din, domači zajci 12 Din za kg, domače mačke po 10 Din, bele podlasice 60 Din, divje mačke 100 do 135 Din, vidre 640 do 900 Din, poljske lisice 310 do 420 Din, gorske lisice 350 do 460 Din, gorske lisice glave (posebno lepe) 500 do 550 Din, dihurji 140 do 200 Din, jazbeci 89 do 93 Din, srne letne 17 Din, gamsi 30 Din. — Vse te cene za komad in za čele, prvovrstne kože. Iz teh cen je razvidno, da so dosegale mednarodno notacijo od minulega tedna v Leipzigu, deloma pa so jih tudi prekoračile.

Prihodnja dražba se bo vršila 25. marca t. l.

Poljedelstvo Jugoslavije še zmeraj zaostalo.

Pisali smo o zakonu za pospeševanje poljedelstva. Težkoče v prodaji jugoslovanskih agrarnih pridelkov so bile že nekaj med najvažnejšimi predmeti vseh trgovskopolitičnih sanacijskih skrbi, a vseeno je še do danes ves kompleks kmečkega kredita nerešen. Na nekem prejšnjem zborovanju jugoslovanskih gospodarskih korporacij je podal dr. Steinmetz, načelnik min. trgovine, naravnost neverjetne podatke o zaostalosti jugoslovanske agrarne produkcije. Njegove besede pa niso dosti izdale. Sedaj se mu je pridružil in se je oglasil k besedi vseučiliški profesor dr. Sava Ulmanski in je pokrepil svoje trditve o ekstenzivnosti in primitivnosti jugoslovanskega poljedelstva s sledečimi podatki:

V letih 1921 do 1928 je znašal pridel-

lek pšenice na 1 ha povprečno 11-3 meterskih stotov, v najboljših predelih samo 13-4 stotov, in bi se iz rodovitne naše zemlje vendar dalo dobiti 20 do 32 stotov na 1 ha. Tudi pri koruzi ni nič boljše; povprečnost pri koruzi je znašala v omenjenih letih 12-7 stotov, namesto 24-3 dosegljivih. Pri tem je obžalovati zlasti enostranost produkcije; 65 odstotkov vsega obdelanega sveta, ki meri 6.460.000 hektarov, je obdelanega samo s pšenico in koruzo. Še večja je pa ekstenzivnost v živinoreji. Profesor Ulmanski opozarja slednjič na zgled Avstrije, ki je v desetih letih pomnožila kvaliteto svojih poljedelskih pridelkov za ca. 60% in ki je mogla obenem zboljšati tudi kvaliteto. Zato moramo novi zakon prav toplo pozdraviti.

* * *

Poročilo Berlinske trgovske zbornice o letu 1929 in o perspektivah za leto 1930.

Trgovska in industrijska zbornica v Berlinu je pred kratkim objavila svoje letno poročilo. Istotako sta objavili svoja letna poročila trgovski zbornici v Frankfurtu in Hamburgu. Vse te publikacije nam povedo skoro eno in isto: z veseljem se poslavljajo nemški gospodarski krogi od l. 1929, ki je bilo tako bogato na razočaranjih v gospodarstvu, finančnih škandalih in številnih bankrotih; isti krogi pa z zaupanjem gledajo v novo leto z nado, da se bosta industrija in trgovina, ki sta dosegla svoj višek leta 1927, zopet opomogli.

Kar je posebno težko prizadelo Nemčijo, je po poročilih omenjenih treh zbornic, pomanjkanje kapitala. Podjetja so posegla po rezervah, kolikor so jih pač imela. Njihov trud pa je bil brezuspešen radi vzrokov, ki jih na dolgo in široko naštevajo zbornična poročila. Ti vzroki so: Prevelika draginja inozemskega kapitala, socialne dajatve, pretirani in slabo porazdeleni davki. Odtod konkurzi, ki so nastali po večini radi neugodnih razmer in ne radi nesposobnosti podjetnikov, odtod brezposelnost, ki presega število 1.200.000, odtod oslabitev moči na domačem tržišču in potreba pro-

dati v inozemstvo nemške izdelke za vsako ceno in s smešno majhnim dobičkom, in odtod tudi pomanjkanje poslovnega zaupanja, ki je odrezalo peroti duhu podjetnosti.

Trgovska zbornica v Berlinu priznava sicer, da je trgovska bilanca nemške republike navidez ugodna. Toda ona opozarja na dejstvo, da se je ta aktivum dosegel z neizrečenimi žrtvami, ki aktivum popolnoma paralizirajo. To so predvsem obrestna mera tujega kapitala in vpliv Amerike na nemško industrijo. V ostalem pravi poročilo, da je bilo v letu 1929 vedno težje dobiti tuj denar na posodo.

Vkljub temu, da je ekspozice o nemškem gospodarstvu za leto 1929 v poročilu pesimističen, kar se nam zdi semtertja pretirano, je zaključek poročila berlinske trgovske zbornice optimističen. Ona pravi, da je depresija že dosegla najnižji nivo in da industriji in trgovci z zaupanjem stopajo v leto 1930. Ameriški bankirji so pred najkrajšim časom začeli ponujati Nemčiji denar. To je, kakor pravi poročilo, prva lastavica, ki naznanja bližajočo se gospodarsko preporoditev Nemčije.

* * *

Kotiček za knjige.

Taschenbuch der Geschäftstechnik von V. Vogt, I. u. II. Band, V. Auflage. Verlag für Wirtschaft und Verkehr. — Nebroj večjih podjetij si ne zna olajšati dela v obratu-pisarni. Ostajajo pri starih metodah, češ, da so te najbolj sigurne. Podjetniki si ne vzamejo toliko časa, da bi preštudirali te ali one novosti. Omenjena knjiga — delo priznanega nemškega organizatorja — bi marsikomu pomagala v orin reorganizaciji njegovega podjetja. Pisatelj razpravlja kratko in stvarno v I. zvezku: O odnošajih nastavljenec, vodstvu obrata, pisarniškem delu, o nakupu, proizvodnji, skladiščih, razpečevanju itd. Preštudirajte to delo in spoznali boste, koliko nepotrebne dela imate in kaj vse lahko izboljšate. — Drugi zvezek se bavi z organizacijo dopisovanja, denarnega prometa, knjigovodstvom in inventuro. — Do sedaj niste polagali nikake važnosti na statistiko uspehov, kar je pa izredne važnosti kot tudi različne kontrole. Ceniki in prospekti! Reklama — imejte vse to v svojem pregledu. Želite imeti sigurnost v svojem podjetju, prihraniti na trudu in času, tedaj presedlajte na — kartofke, na primeren sistem za vaše podjetje. Podjetniki tožijo, da so njih obratni, odnosno pisarniški stroški in drugo previsoki; če želite, da ne boste med njimi, nabavite si to knjigo pri Bamberg & Kleinmayer v Ljubljani ter pričnite z reorganizacijo podjetja: vaše delo bo rodilo obilne uspehe ob manjšem naporu kot sedaj.

Čitajte in razširjajte

»TRGOVSKI LIST«.

Kvalitetna znamka

Zahtevajte povsod!

Pomudbe, povpraševanja

IZVOZ PERUTNINE IN DIVJAČINE V FRANCIJO.

Kakor znano, uvaža Francija znatne količine perutnine iz naših krajev, ker domača proizvodnja ne more zadostiti velikemu konsumu ondodnih tržišč. Za uvoz perutnine sta najugodnejša meseca februar in april, ker se v tem času pojavlja na francoskem trgu le malo domačega blaga. Sedanja cena na veliko znaša od 17 do 18 frankov za kg, feo Lyon. Uvozna carina znaša 100 Frs % bruto. Tvrde, ki imajo blago na razpolago, naj pošljejo ponudbe naši privilegirani trgovinski agenciji v Lyonu, ki bo poslala te ponudbe francoskim uvoznikom. Pri agenciji povprašuje tudi neka večja francoska firma po divjačini, ki se običajno konsumira v Franciji. Agencija prosi za to ponudbe s točno navedbo cen franko Lyon. Naslov agencije je: Agence Commerciale Privilegiée du Royaume de Yougoslavie, Lyon 44, Rue Victor Hugo.

* * *

Ravno

Davki, carine in pristojbine v Jugoslaviji. V mesecih april do november 1929 so znašali dohodki neposrednih davkov v posameznih mesecih: 96-5 mil. din, 119-8, 85-8, 127-9, 188-8, 178-0, 256-8, 351; dohodki kolekov (pristojbine): 108-3, 97-5, 88-5, 102-9, 97-6, 93-6, 99-8, 88-5; dohodki užilnine: 61-6, 69, 77-4, 81-8, 81-6, 70-9, 81, 83-5; carine: 147-5, 133-9, 116-5, 122-4, 129, 140-9, 153-3, 136-7.

Konference o carinskem miru se po zatrdilu Litvinova Rusija ne bo udeležila.

Mednarodni kongres za zaščito upnikov se bo ob priliki 60 letnice obstoja zveze upnikov vršil od 31. maja do 3. junija na Dunaju. Kongres se bo bavil z vsemi organizatoričnimi in zakonodajnimi vprašanji, ki se tičejo dviga varnosti splošnega kreditnega prometa.

Rumunija se je pričela pogajati te dni glede novih trgovskih pogodb z Nemčijo in s Francijo. Hoče doseči v trgovini z vsemi državami aktivno trgovsko bilanco in pravi, da bo one države, ki nočejo sprejemati rumunskih izdelkov in pridelkov, prisilila k temu s trgovskimi pogodbami.

Avtomobilna industrija najboljša odjemalka jekla. Strokovni ameriški list »Iron Age« (železna doba) priobčuje poročilo o lanski prodaji jekla v U. S. A. Pravi, da je bila ameriška avtomobilna industrija najboljša odjemalka jeklenih tovarn ter da je prevzela 18% vsega izdelanega jekla. V prvi polovici leta, ob času največjega obrača je prevzela celo 25%. Izvoz jekla iz Zedinjenih držav je dosegel v preteklem letu znesek 2 milijona 270.000 ton.

Ameriška jeklena produkcija zopet raste. Produkcija jekla v U. S. A., ki je bila v mesecih oktober in november močno omejena, se giblje zopet v dvigajoči se črti. Kažejo se znaki nadaljnega boljšanja, čeprav le polagoma. Cene jekla so neredne, v splošnem kažejo nagnjenje do padanja. V novembru so zaprli 26 plavžev, v decembru 20. Skupna produkcija surovega železa v decembru je znašala 2.836.000 ton, produkcija jeklenih palic pa 2.896.000 ton ali ca. 116.000 dnevno.

Novo bančne težkoče v Rumuniji. Ni še dolgo, ko smo pisali o insolventnosti par velikih rumunskih bank. Sedaj bremo zopet o dveh takih slučajih: Izplačila je ustavila Rumunska banka za financiranje v Bukarešti, delniška glavica 25 milijonov lejev — in: Tudi Splošna kreditna in depozitna banka v Mediasu je prišla v težek položaj. Pasiva te banke znašajo ca. 100 milijonov lejev in presegajo aktiva za 37 milijonov. Vseled teh in prejšnjih insolventov je sklical ministrski predsednik vse ravnatelje rumunskih velebank h konferenci, ki naj razmotri va o odredbah za odstranitev bančne krize. Ta konferenca naj razpravlja tudi o vprašanju znižanja rumunske obrestne mere. Večina je mnenja, da je znižanje potrebno.

Proti konkurenci Bate snujejo na Poljskem obrambni kartel.

Borza dela v Mariboru. Od 19. do 25. t. m. je dela iskalo 73 moških in 43 ženskih, tedaj 116 oseb, službenih mest je bilo 46 prostih, delo je dobilo 51 oseb in sicer 19 moških in 32 ženskih, odpotovalo jih je 20 in koncem jih je ostalo še 602 v evidenci. Od 1. januarja do 25. januarja pa je dela iskalo 673 moških in 351 ženskih, 266 službenih mest je bilo prostih, delo je dobilo 225 oseb, odpotovalo jih je 78, odpadlo pa 119.

Pri borzi dela v Mariboru dobijo delo: 8 viničarskih družin, 5 majerjev, 1 kravar s sinom, 12 hlapcev, 20 gozdnih delavcev, 10 rudarjev, 1 krojač, 1 krojaški prikojevalec, 2 prikojevalca zgornjih delov čevljev, 2 čevljarja, 2 kovača, 1 slaščičar, 1 kurjač, 1 strojnik, 2 samostojna železolarja, več vajencev (zlatarske, čevljarke, pekove obrti in trgovske stroke), kakor tudi 5 kuharic, 8 služkinj, 6 kmečkih dekel, 2 postrežnici, 1 kuharica k orožnikom, 2 vzgojiteljici, 1 varuška, 1 šivilja za pletarno, 1 pletilska vajenka, 1 bolničarka za bolnico v Beogradu.

Vi zaslužite,

Razpečuje v kraljevini Jugoslaviji Fran Ksav. Ležnik, Maribor, Cankarjeva 26

če imate

MAGGI-jeve izdelke za juhe

staino v zalogi!

Lep jubilei doma- če tvrdke.

Danes praznuje znana ljubljanska tvrdka Anton Schuster petdesetletnico obstoja. Tvrdka se peča s trgovino z manufakturnim in modnim blagom in ima svoje prostore v Ljubljani, na Mestnem trgu 25. Znana je širom Slovenije pod nazivom trgovina »Pri Tončku«. Tvrdko je osnoval pokojni Anton Schuster, oče sedanjega lastnika. Obratovati je začela 1. februarja 1880 v Stritarjevi ulici 7 in je po svoji solidnosti in realnosti prav kmalu zaslovela širom cele Slovenije. Ustanovitelj tvrdke pok. Anton Schuster si je znal s svojo vljudnostjo, postrežljivostjo in trgovsko spretnostjo pridobiti najširši krog odjemalcev. Sedanji lastnik, ki je prevzel trgovino po smrti očetovi leta 1900, je podedoval poleg obrata vse dobre lastnosti pokojnega očeta. Spoštovan je v širokem krogu svojih odjemalcev, visoko čišlan in priljubljen pri vseh znancih. Tvrdka je preživela za časa potresa precej težke čase. Zgradila si je v Zvezdi barako, v kateri je obratovala do popravila stavbe v Stritarjevi ulici. Leta 1922 se je pa obrat preselil iz Stritarjeve ulice na Mestni trg, kjer je še danes.

Velikemu številu prijateljev, ki se veselijo današnjega Schusterjevega lepega jubileja dela, se pridružuje tudi »Trgovski list« z najiskrenejšimi čestitkami in prisrčno željo, da bi dosegla tvrdka tudi v bodoče v svojih poslih kar najlepše uspehe. G. Schuster je od prvega dne, ko je izšel »Trgovski list«, ne samo njegov naročnik, ampak tudi njegov zvesti prijatelj. Želimo, da nam ga Bog ohrani še dolga leta pri polnem zdravju in veselju!

Nasprotja.

Pomanjkanje delavcev v Franciji in brezposelnost v Angliji.

S socialnega stališča gledano ima Francija gotovo veliko prednost, ker je tam brezposelnost neznana. Vendar je pa to za industrijo vedno bolj neugodno. O kakšnem otežkočanju produkcije se sicer ne more še govoriti, toda javna dela, ki bi se imela izvesti po Loucheur-jevem stanovanjskem zakonu, velika naročila železniških družb, elektrifikacija novih železniških okrajev in ekspanzija velike industrije povzročajo naravnost abnormno povpraševanje po delavcih. V mnogih departementih, kakor Meurthe-et-Moselle, Meuse in Nord se je že večkrat dogodilo, da je en sam delavec, ki je iskal dela, dobil sto ponudb od podjetij. In za v bodoče izgleda, da bo delavni problem v Franciji, kakor tendenca kaže, vedno ostrijši.

V teku dveh ali treh let bodo med svetovno vojno rojene generacije dosegle starost, v kateri so sposobne za delo. — Sedaj pa je že pred svetovno vojno majhno povprečno število v Franciji 750 tisoč rojstev padlo v teku 5 let od 1915 do 1919 na 430.000. To se pravi, da je v tej dobi znašal deficit na ljudskem prirastku več kot en in pol milijona in vprašanje je, kako bo na pol poljedelška, na pol industrijska produkcija Francije mogla izpolniti to radi svetovne vojne nastalo vrzel. Zlasti, ker so izgledi na pridobitev inozemskih delavnih moči vedno slabši. V teku leta 1928 se je gibal dotok inozemskih delavnih moči med 1500—3500 povprečno na teden in leta 1929 se je ta dotok gibal samo še med 3500 in 2800. V mnogih državah, v katerih se je dosedaj vršila rekrutacija delavcev za Francijo, so nastale vedno večje težave. V teh državah namreč ne vpliva samo zmanjšanje števila rojstev med svetovno vojno, ampak tudi pritisk javnega mnenja in politični motivi silijo vlade dotičnih držav, da omeje eksport delovnih moči.

Četudi si velike in dobro organizirane

industrije še lahko pridobe inozemskih delavcev, so srednje in male industrije zelo na slabem in se nahajajo čisto v krizi prav radi pomanjkanja delovnih moči. Za srednjo in malo industrijo je radi administrativnega francoskega odpora skoro nemogoče individualno pridobiti tuje delavce, to se pravi, da se podjetja ne morejo izogniti državnemu aparatu. Poleg tega zahteva vsa transformacijska industrija v nasprotju z drugimi industrijami predvsem strokovnjake in samo malo nekvalificiranih delavcev. Na vse zadnje so valute v celi Evropi skoro do cela revalorizirane in stabilizirane in radi hausse življenskih potrebščin in vseh cen v Franciji ne mikajo tamošnje razmeroma nizke delavniške mezde več kot v prvih povojnih letih.

V nasprotju s Francijo vlada v Angliji težka, da permanentna brezposelnost. Sedanja delavska vlada je prišla na državno krmilo tudi zato, ker si je postavila v program nalogo, da bo odpravila brezposelnost, odnosno jo vsaj znatno omilila. V tem oziru so vse prejšnje vlade odpovedale in tudi delavske vladi niso skeptiki prerokovali nič boljšega. Že prvi poskusi delavske vlade, da bi ta program izvedla, kažejo nezadostnost sredstev, ki so na razpolago. Problem brezposelnosti v Angliji ne moremo razložiti z nazadovanjem gospodarske aktivnosti države. To nazadovanje je sploh samo relativno. Angleška izvozna trgovina pokazuje počasen, toda stalen napredek, nje vrednost je bila v prvih enajstih mesecih leta 1929 za 8 milijonov funtov večja, kakor v istem času leta 1928. Angleška industrija zaposluje sedaj 800 tisoč delavcev več kot leta 1914. V tem letu pa je bilo v Angliji samo okrog 300.000 brezposelnih medtem ko znaša število danes okroglo 1-2 milijona. To se pravi, da razpolaga danes Anglija z 1.700 tisoč delavci več kot pred 15 leti.

Tako smo pokazali globlji vzrok tega zla ki tiči izključno v preobljudenosti Velike Britanije. Vkljub izgubi enega milijona ljudi med svetovno vojno je naraslo prebivalstvo od leta 1914 do 1928

od 41 milijonov 714 tisoč na 44 milijonov 375 tisoč. Obljudenost v Angliji sami znaša 701 prebivalcev na 1 km². S tem stoji Anglija na čelu najbolj obljudenih držav, sledi ji Belgija s 635, Holandska s 580, Nemčija s 345 in Francija s 184. Radi redkeje naselitve Škotske pade povprečna obljudenost Velike Britanije na 481. Toda tudi v tem slučaju je obljudenost v Angliji, izvzemši Belgijo in Holandsko, še vedno večja, kakor v vsaki drugi deželi na svetu. Istočasno z naraščanjem prebivalstva se je zmanjšala možnost izselitve iz Anglije v njene kolonije. Pred svetovno vojno je našlo na leto povprečno 100.000 Angležov svoj kruh v Kanadi in 55.000 v Avstraliji. — Navzlic državni podpori se je to število leta 1928 znižalo na 27.500, odnosno 20 tisoč 600. Kanada se principijelno ne brani angleškemu priseljevanju, toda ona ne potrebuje industrijskih delavcev, temveč poljedelske in teh Anglija pač nima preveč. Avstralija si pa hoče zagotoviti visok mezdni standard in se brani vsakemu priseljevanju industrijskih delavcev. Radi sile torej, obdržati doma prirastek na prebivalstvu, se je število brezposelnih v Angliji tako ogromno povečalo. Gospodarski problem je torej posledica problema obljudenja in en problem je težko rešiti brez drugega.

Primerjavo med Francijo in Anglijo si nismo svojevoljno izbrali. Delovno vprašanje je v obeh državah demografskega izvora, seveda radi prav različnih razlogov. To nasprotje je vodilo, kar gotovo ni povsod znano, že do teoretičnih pozikusov, da se izjednači. Z drugimi besedami francoski industriji, ki rabi delavcev, se naj bi dali na razpolago angleški delavci.

Toda ne oziraje se na drugo, je že samo vprašanje mezd v kali zatrla to idejo. Pri razmeroma enako visokih cenah za živila zasluži delavec v Angliji povprečno dva do tri funte na teden, to se pravi 250—370 frankov, v Franciji pa samo 190—270 frankov. V Franciji gre torej za uvoz delavcev, v Angliji pa za izvoz delovnih moči.

PODVOJENI EKSPORT ŽITA IZ RUSIJE.

Ruska vlada napoveduje, da bo eksport žita iz Rusije v letu 1929/30 za 100 odstotkov večji kot je bil v letu 1928-1929. V Angliji, Holandski in Belgiji, pa tudi v Italiji in Franciji so se naenkrat pojavili številni vzorci ruske pšenice, z deloma izredno dobro kvaliteto. Nekateri vzorci so bili tako dobri, da so se mogli meriti z najfinejšo kanadsko pšenico iz Manitobe. Tako se je vrnila Rusija zopet v žitno kupčijo, in so bili prodajalci njenega žita pripravljani, da prodajajo pod cenami konkurence. Rusija je bila pred vojno velika eksporterka žita in je mogla na svetovnem trgu tekmovali z vsakomur. Neurejene povojne razmere so jo izrinile s trga, na katerega se sedaj vrača.

PROTI ZLATEMU NOVCU.

Na občnem zboru angleške velebanke Midland je podal njen predsednik Reginald Mac Kenna v zvezi z razvojem banke od njene ustanovitve leta 1836 zanimivo sliko o razvoju angleškega denarstva in bankirstva. Ob času ustanovitve angleškega bančnega prometa v letu 1864 je bil zlati novc v veliko večjem obsegu v prometu kot danes, ko je zlato komaj še v obtoku in ko tudi v bodočnosti najbrž ne bo prišlo več v obtok. Skrajšaj vse angleško zlato, ki ga po mnenju strokovnjakov danes primanjkuje, se nahaja sedaj v rokah Angleške banke, s čimer je omogočena večja uporaba za mednarodne gospodarske namene. Važnejše je pa, da ima danes zlata politika velik vpliv na zlato gibanje s čimer dobiva v nasprotju s starim sistemom uvoz in izvoz zlata nadaljni vpliv na kredit države. Iz vsega tega vidimo, da je Mac Kenna proti zlatemu novcu.

Ljubljanska borza

Tečaj 31. januarja 1930.	Povpraševanje Dne	Ponudbe Dne
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	2280
Berlin 1 M	—	18665
Bruselj 1 belga	—	7906
Budimpešta 1 pengő	—	9921
Curih 100 fr.	—	109590
Dunaj 1 šilling	79741	80041
London 1 funt	—	27628
Newyork 1 dolar	—	5667
Pariz 100 fr.	—	22230
Praga 100 kron	—	16790
Trst 100 lir	29607	29807

Izjava!

V moji trgovini se je veliki Maggi-jevi steklenici za nadopoljevanje, katera je obeležena z znakomki tvrdke Julij Maggi, družba z o. z., vodil eenejši konkurenčni izdelek in se prodajal za Maggi-jevo zabelo. Zavedam se, da je to postopanje v protislovju s § 145 zakona o varstvu (zaščiti) industrijske lastnine in pomeni poseg v znamkine pravice.

Na mojo prošnjo je gospod Fran Ks Ležnik, Maribor, kateri ima glavno zalogo Maggi-jevih izdelkov za kraljevino Jugoslavijo, v imenu tvrdke izjavil, da me ne bo sodnijsko zasledoval.

Zahvaljujem se gospodu Ležniku in tvrdki Maggi za to naklonjenost in obljubljam, da bodem v bodoče prodajal v Maggi-jevih steklenicah le čisto Maggi-jevo zabelo in na zahtevo po Maggi-jevi zabeli izključno le ta izdelek izročil.

J. O.,
trgovec v Mariboru.

Razstave in sejmi

OLAJSKAVE ZA UDELEŽBO NA PARISKEM VELESEJMU.

Francosko jugoslovenska trgovska zbornica v Parizu organizira kolektivno udeležbo naših razstavljalcev na letošnjem pariškem velesejmu, ki se vrši od 11. do 26. maja 1929. Stroški udeležbe bi znašali 150 frankov za m², vključno vso ureditev (razen zavarovalnin). Organizacija udeležbe bo prevzela francosko-jugoslovenska zbornica, ki je z detajlnimi informacijami vsem interesentom na razpolago. Naslov zbornice je: Chambre de Commerce Franco-Yougoslave, Paris 14, Rue Chauveau-Lagarde (8 edic.).

Dunajski spomladanski semenj se vrši letos od 9. do 15. marca.

Razstava in licitacija plemenskih konj v Poznanju. Kmetijska zbornica v Poznanju priredi skupno z Zvezo gojiteljev plemenskih konj meseca aprila 1930 veliko razstavo z licitacijo konj v Poznanju. Informacije o tej prireditvi daje: »Wielkopolska Izba Rolnicza«, Poznanj, Poljska, ulica Mickiewicza br. 33, ali poljski generalni konzulat v Zagrebu.

Dobava-prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 7. februarja t. l. ponudbe glede dobave 4800 komadov stalnih vijakov in 4800 komadov priložkov za vijake. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. februarja t. l. ponudbe glede dobave 200 kg glicerina in 125 kg stenja. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Direkcija državnega rudnika Ljubija sprejema do 17. februarja t. l. ponudbe glede dobave pisarniškega materijala (svinčniki, peresa, tintniki, blazinice za štampiljke, razni papir itd.). (Predmetni oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja krovskih del. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. februarja t. l. ponudbe glede oddaje kritja strehe premogovne lope na postaji Ljubljana gl. kol. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. februarja t. l. ponudbe glede dobave precizne normale za samoindukcijsko. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 12. februarja t. l. ponudbe glede dobave 300 m železnih cevi, 70 kg različne špaga in 1000 kg belega bombaža za čiščenje; do 19. februarja t. l. glede dobave ključavnice. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 21. februarja t. l. ponudbe glede dobave gaterskih in cirkularnih žag ter glede dobave armatur za razsvetljavo. — Dne 15. februarja t. l. se bo vršila pri Intendaturi Vrbske divizijske oblasti v Banjaluki licitacija glede dobave 8300 m³ drv. (Predmetni oglas z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobava smučarskih čevljev. Dne 7. februarja t. l. se bo vršila pri Intendaturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave 600 parov smučarskih čevljev. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni komandi.)

Izjava mizarskih del. Dne 10. februarja t. l. se bo vršila pri Ekonomskem oddelku Generalne direkcije državnih železnic v Beogradu ofertalna licitacija za izdelavo prvega dela mizarskih del za novo zgradbo Ministrstva Saobracaja. — (Pogoji so interesentom na vpogled pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani.)

Čevdka
Anton Schuster
 „Pri Tončku“
 Ljubljana, Mestni trg 25

se ob priliki

50-LETNICE OBSTOJA

zahvaljuje vsem svojim poslovnim prijateljem in odjemalcem za dosedanjo naklonjenost proseč, da ji i v bodoče ohranijo svoje zaupanje

Brzjavljavi: Krispercoloniale Ljubljana

Telefon šte. 2263

ANT. KRISPER COLONIALE

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne
 robe - Velepražarna
 kave - Mlini za dišave

LJUBLJANA
 DUNAJSKA CESTA 33

Zaloga špirita, raznega
 žganja in konjaka -
 Mineralne vode ..

Točna postrežba

Ceniki na razpolago

Ustanovljeno leta 1840

- KNJIGOVEZNICA - K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE
 STRACE
 JOURNALE
 ŠOLSKE
 ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE
 KNJIŽICE
 RISALNE
 BLOKE
 I. T. D.

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši
 namizni kis iz pristinega vina.
 Tehnično in higijenično
 najmoderneje ureje-
 na kisarna v Ju-
 goslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

SKRIBITE

za zdravje svojih ust, razkužujte si
 nosnice, očuvajte si grlo z vsakdanjo
 rabo pastilj

„VALDA“

Njihove razkužilne izpuhline Vas ču-
 vajo in branijo bolezni dihalnih orga-
 nov, kakor tudi okuženja v primeru
 epidemije. Zahtevajte in rabite vedno
 le prave

pastilje „VALDA“

ki se prodajajo samo v školjčkah
 z napisom „Valda“.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špicerijsko
 blago

raznovrstno žganje,
 moko in deželne pri-
 delke. - Raznovrstno
 rudninsko vodo.

Lastna pražarna za ka-
 vo in mlin za dišave s
 električnim obratom.
 Ceniki na razpolago!

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT

se priporoča p. n. trgovcem,
 industrijcem in obrtnikom za
 naročanje in inseriranje

KUVERTA

DRUŽBA Z O. Z.

Tvornica kuvert in konfekcija papirja
 LJUBLJANA

Vožarski pot 1 Karlovska c. 2

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA - GREGORČIČEVA 23

Telefon 2552

Knjige, časopise, račune, vizitke, memorande,
 kuverte, tabele, lepake, letake, naročilnice v
 blokkih s poljubnim številom listov, barvotiske,
 cenike kakor tudi vse druge tiskovine dobavlja
 hitro in po zmernih cenah. Za večja naročila
 zahtevajte proračune! - Lastna knjigovoznica!